

دانشگاه علوم پزشکی

و خدمات بهداشتی درمانی کرمان

دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

عنوان

بررسی میزان فرار بیمار و بار مالی آن قبل و بعد از طرح تحول نظام سلامت در بیمارستان

های آموزشی شهر کرمان طی سالهای ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۴ : چالش ها و راهکارها

توسط

مهناز مرادیپور

استاد راهنما

دکتر محمود نکوئی مقدم

اساتید مشاور

دکتر محمدرضا امیر اسماعیلی

دکتر تانیا دهش

تیر ۹۸

چکیده

مقدمه: مطالعات نشان داده است فرار بیمار از بیمارستان هایکی از معضلات دائمی بیمارستان هایمی باشد. یکی از عواملی که منجر به فرار بیمار از بیمارستان می شود، عدم توانایی پرداخت هزینه های بیمارستانی است. در ایران در سال ۱۳۹۳، طرح تحول نظام سلامت اجرا شد که هدف آن کاهش هزینه های پرداخت از جیب بود. انتظار می رود طرح تحول نظام سلامت بر رفتار فرار بیمار تاثیر داشته باشد. لذا پژوهش حاضر با هدف بررسی میزان فرار بیمار از بیمارستان های آموزشی شهر کرمان و بار مالی آن قبل و بعد از طرح تحول نظام سلامت، چالش ها و راهکارها انجام شده است.

روش اجرا: پژوهش حاضر یک مطالعه ترکیبی از نوع متوالی تبیینی است که در دو فاز کمی و کیفی انجام شده است. در بخش کمی مطالعه اطلاعات دموگرافیک و اطلاعات صورتحساب و نوع بیمه بیماران از پرونده های پزشکی تمامی بیماران در سال های ۹۴-۹۱ استخراج شد اطلاعات وارد نرم افزار spss گردید و با استفاده از آمار توصیفی و تحلیلی میزان فراوانی فرار بیمار از بیمارستان و عوامل موثر بر فرار بیمار مشخص گردید. سپس مطالعه کیفی به روش پدیدار شناسی که با انجام مصاحبه نیمه ساختار یافته ای با پرسنل مرتبط با فرار بیمار از بیمارستان صورت گرفت که هدف آن علاوه بر مشخص شدن دلایل فرار بیمار، شناسایی چالش های مرتبط با رفتار فرار بیمار و راهکارهای مناسب برای جلوگیری فرار بیماران از بیمارستان نیز بود. روش نمونه گیری از نوع هدفمند بود و مصاحبه تا جایی ادامه یافت که داده های حاصل از مصاحبه، تکراری و اشباع گردید. سپس تمامی مصاحبه ها ضبط و پیاده سازی گردید. برای اطمینان پذیری داده های کیفی از روش لینکولن و گوبا بهره گرفته شد.

یافته ها: یافته های بخش کمی مطالعه نشان داد که قبل از طرح تحول نظام سلامت، فراوانی فرار بیماران از بیمارستان های آموزشی شهر کرمان، ۱۵/۱ درصد و بعد از طرح تحول این میزان به ۲/۷ درصد کاهش یافت. میانگین بدهی بیماران قبل از طرح تحول نظام سلامت به میزان ۲۲۳۲۴/۶۱ ریال و بعد از طرح تحول نظام سلامت به میزان ۱۵۰۱۰۸/۸۷ ریال بود. نتایج رگرسیون لجستیک نشان داد که قبل از طرح تحول، افراد تحت پوشش بیمه کارکنان دولت نسبت به بیمه شدگان تامین اجتماعی، مردان نسبت به زنان و بیماران روانی نسبت به بیماران بیمارستان های عمومی احتمال فرار بالاتری داشته اند ($P < 0/00, OR > 1$). بعد از طرح تحول، بیمه نشدگان نسبت به بیمه شدگان تامین اجتماعی، مردان بیشتر از زنان و بیماران روانی نسبت به سایر بیماران احتمال فرار بیشتری داشته اند ($P < 0/00, OR > 1$).

چالشهای فرار بیماران در قالب دو طبقه اصلی عوامل اقتصادی - اجتماعی و عوامل مرتبط با بیمارستان و ۱۰ طبقه فرعی که شامل عدم پوشش بیمه ای، مشکلات پذیرش اتباع خارجی، مشکلات رفتاری و اجتماعی بیمار، نارسایی در نظارت و کنترل، عدم آموزش و اطلاع رسانی، عدم آموزش و اطلاع رسانی، عدم تعهد کاری، مشکلات فرایند ترخیص، نبود عدم نبود فرایند پیگیری فرار بیمار و محیط فیزیکی بیمارستان شناسایی شدند. هشت طبقه فرعی پوشش بیمه ای مناسب، حمایت های اجتماعی و خانوادگی، حمایت های دولتی و سازمان ها، افزایش رضایتمندی، افزایش آگاهی و اطلاع رسانی، پیگیری هزینه ها، نظارت و کنترل بهتر و حل مشکلات محیط فیزیکی بیمارستان ذیل دو طبقه اصلی وجود سیاست های اجتماعی و حمایتی و حل مشکلات بیمارستان برای رفع چالشهای فرار بیمار از بیمارستان شناسایی گردیدند.

نتیجه گیری: مطالعه حاضر نشان داد که طرح تحول نظام سلامت در کاهش میزان فرار بیمار از بیمارستان موثر بوده است اما این میزان به صفر نرسیده است و این موضوع نشان دهنده چند بعدی بودن بخشی از پدیده فرار بیمار از بیمارستان می باشد که نیاز به بررسی عمیق تر مشکل و پیدا کردن راهکارهایی جهت رفع این مشکل می باشد. فرار بیمار علاوه بر مشکلات اجتماعی می تواند مشکلات اقتصادی، خدشه به اعتبار و شهرت بیمارستان و عدم اعتماد عمومی به بیمارستان را نیز به همراه داشته باشد. لذا توصیه می گردد راهکار های پیشنهادی در این مطالعه در جهت کاهش فرار بیمار به کار برده شود.

Abstract

Introduction: Previous studies have suggested that patient escape from hospitals is one of their permanent challenges. Inability to pay hospital charges is one of the main factors leading to absconding behavior. Iran health system implemented a health care reform in 2014, which aimed to decrease out of pocket payments. It is expected that the reform should influence patient absconding behavior. Hence, the present study was conducted to determine the rate of patient escape from the teaching hospitals of Kerman University of medical sciences and its financial burden before and after the health reform plan and to identify its challenges and solutions.

Method: The present study is a mixed method research of sequential explanatory type which was performed in two phases of quantitative and qualitative. In quantitative part of the study, we went to teaching hospitals in Kerman and obtained data on demographic characteristics (age and sex) and specific information (amount of debt, type of insurance) for all patients admitted in the years 2012-2105. After sorting, data was entered into the spss software using descriptive and analytical statistics, the rate of patient escape from the hospital and the relationship between variables were determined.

Then, qualitative research was done by the phenomenology method and conducted using semi-structured interviews with the personnel involved in the patient's escape from the hospital. The sampling method was purposeful and the interview continued until the data from the interview was saturated. Then all interviews were recorded and transcribed. To evaluate the qualitative data, the Lincoln & Guba methods were used.

Results: The findings of the quantitative part of the study showed that before the health reform plan, the rate of escape from the teaching hospitals of Kerman was 15.1% which decreased to 2.7%. The average debt of patients before the development of the health reform was approximately 250,000 Rials which reached to 150,000 Rials after the health system reform. This study showed that there is a significant relationship between patient escape with insurance type ($p < 0.001$) and demographic variables ($p < 0.001$). The results of logistic regression showed that before the health system reform, those covered by government employees insurance, men and psychiatric patients were more probable to escape ($P < 0.001$). After the health system reform, free insurance, women and psychiatric patients were more probable to leave hospital without permission ($1 < OR, P < 0.001$).

Challenges of patients' escape were grouped into two main categories (economic and social factors and factors related to the hospital) and 10 sub categories (insurance coverage, problems with the reception of foreign nationals, behavioral and social problems Patient, failure to monitor and control, lack of education and information, lack of commitment, problems of process clarity, Lack of patient tracking process and physical environment of the hospital) were identified as the most important challenges. The eight subcategories include appropriate insurance coverage, social and family support, government support and organizations, increased satisfaction, increased awareness and information, cost tracking, better monitoring and control, and problem solving of the physical environment of the hospital. The two main categories of policies are: social and supportive care, and solving hospital problems to resolve the patient's escape challenges from the hospital.

Conclusion: The present study indicated that the health system reform has been effective on reducing patient absconding behavior, however it has not been eliminated, indicating that this is a multi-dimensional phenomena which need to be studied in-depth to find solution for the problem. In addition to social problems, patient's escape can lead to economic problems, harm to hospital trust and credit and public distrust. Therefore, it is recommended to apply the solutions identified in this study for reducing patient's escape.

**Kerman University
of Medical Sciences**

Faculty of Management and Medical Information

In Partial Fulfillment Of the Requirements for the degree (MSc)

Title

**Studying the rate and financial burden of patient's absconding behavior from
teaching hospitals affiliated with Kerman university of medical sciences before
and after 'Health Reform Plan': 2012-2015; challenges and solutions**

By

Mahnaz Moradpour

Supervisor :

Dr. Mahmood Nekoei Moghadam

Advisors :

Dr. Mohammad Reza Amiresmaili

Dr. Tania Dahesh

June, 2019